

Egy csésze kávé

Szógyényi Gáborral,
Ráckeve legújabb Díszpolgárával

Büszkén vallhatom: barátok vagyunk. A szó igaz és tiszta értelmében. És nem csak barátok, hanem munkatársak, elhivatottak a magunk eltervő módján, mert a rendelkezésünk-re álló különböző eszközökkel azonos célra kért küzdelem, ha más más indításként is, de ezek összekötnek: a hagyományörzés, az ösökről írt tisztelet, egy közösség múltja, szokásai, jelene és jövője, amelyek mindkettőnk életében alapvető értékekkel bírnak. Szógyényi Gábor az előzők iránti elkötelezettségéből és szeretetből dolgozott a Ráckevei Hajómalom megépítéséért, és a munkát nem befektetésnek érezvén még ma is keményen és szívvel-lélekkel ennek az ősi mesterségnek, céhes múltjának a megőrzését tartja léte legfontosabb irányelvevének. De nem öncélian, hanem egy közösség, a molnárság városa, Ráckeve érdekében. Így született, ezt örökölte dédapjától, nagyapjától, édesapjától, a szigereiben él... Bennem pedig csupán a néprajzos múltomat iránti szakmai elkötelezettségéből és elhivatottságából fogalmazódott meg Gábor szerint épp egy évvel az Ő felvétele előtt dr. Kovács József László múzeumlapító, igazgató és felesége, társa, dr. Paulovits Terézia által megírt kötetében, a Duna vízén malom forog c. műzeumi periodikai sorozat előszavában az a vágy, hogy:

„Ez a könyv talán kicsit összerakja a deszkáiból feltámadt alkotmányt, újra közénk hozza, feleleveníti a vele járó ismereteket, tudásanyagot, és elindíthatja a jószándékú és törekvő lelkeket egy elhatározás irányába: hogy Ráckevén, a Kis-Duna partján újra ringatózson egy vízimalom, amely száczadok óta a négy torony mellett a városkép meghatározó jelensége...” Ekkor még nem ismertük egymást, 2005-öt írunk. Ő ezt a könyvet csak jóval később olvasta, de úgy tűnik, már egyre gondoltunk... És Szógyényi Gábor lett ez a „törekvő és jószándékú lélek”. Gábor szerint „mindig is benne lógott a levegőben”, hogy Ráckevén igenis lesz egyszer még hajómalom... Ezért nem várt senkire, hanem 2007-ben felvette Ráckeve Város Honlapján, hogy „Jelképpünk volt és lehetne... és a folyamat elkezdődött... 2008-ban megalapította a Ráckevei Molnár Céh Alapítványt, 2010. augusztus 19-én a malom lapátkerekei forgogni kezdtek, a hengerek diurzolt... a bizát megörvöltte a malom... és a munka még mindig tart. Nem véletlenül nyerte el idén az Év Pest Megyei Értéke Díját a Ráckevei Hajómalom, amelyről az újság hasábjain már hiszéken hirt adtuk.

Ráckeve Város Képviselő-testülete 2017-ben Szógyényi Gábornak, a Ráckevei Molnár Céh Alapítvány elnökének ítélte a díszpolgári, a város legmagasabb rangú elismerését. Boldogan hívtam fel, amikor megírta nekem, de ő a maga szerénységével, kendőzetlenül leírom, csak tajgatótt: „Minek ez a felhajtás, jaj, nem kellett volna!” „Mert Neked ez javasolták őt, amely még inkább emeli e cím értékét, hiszen Szógyényi Gábor nem csak a város vezetése, hanem társai, civil szervezeteik, intéz-

kapcsolatunk, amelyet én a kommunikáció hiányának tudok be, de talán ezért is esett annyira jól és lepett meg ez a díj, amit nagyon szépen köszönök itt polgármester úrnak, Szadai Józsefnek és a képviselő tagoknak.

Arra rájöttünk az eltelt közös évek alatt, hogy csak akkor tudunk mindent túlélni, ha összetartunk, ha együtt maradunk, mert minket összekötnek az ösökek, a molnár fölmenők, de aki meg nem leszámazott, azzal meg több évvezetés malomiparral kapcsolatos szakmai tudásával, a malommal kapcsolatos tárgyi adományaival, segítőkészségével járult hozzá a malom felépítéséhez: Wöller István, Pista bácsi 2009. év óta segített, mindenkinél van egy gondolata, mindenki akar valamit hozzátenni, hogy működjön. És nagyon-nagyon fontosnak tartom kihangsúlyozni, hogy ez a malom nem a társaságról jött létre, hanem fordítva, ez a társaság jött azért létre, hogy megépítse a malmot Ráckeve számára. Ez nem egy öncélú kezdeményezés volt, nem magunknak akartuk, hanem a városnak, azért, hogy legyen valami olyan értéke, látványossága Ráckevének, ami nincsen máshol az országban.

A 2006-2007-es ülések hanganyagát visszahallgatva a bizonyosság, hogy én folyamatosan azt hangsúlyoztam, hogy a malmot idegenforgalmi látványosságnak számjunk, amely továbblandíti Ráckeve turisztikai életét, tehát messze túlmutatott a szándék az öncélúságon, hiszen a város iránti tiszteletünk, szeretetünk és megbecsülésünk volt az indítóró.

Igy értük el, hogy 6000 fő körül van minden évben a látogatói létszám, lehet az idén lesz az 50.000. látogató, amelyet majd szeretnénk megünnepelni. Itt mindenki fizetés nélkül dolgozik. Van aki az összes vasárnapi órát, van aki négy órát dolgozza rá vasárnaponként, teljesen díjtalanul. Sokan ezt el sem hiszik, hogy nálunk mindenki önkéntes. Egy fizetett nyugdíjas alkalmazottunk van, aki hétköznaponként idegenvezet a malomban.

Az 50 órák gimnazisták közül is visszatérnek néhányan, pedig már rég lejárt nekik a kötelező óraszám, de ők is önkéntesek. Ezek a fiatalok megint egy értéket képviselnek, mert megismerik a város múltját is, hiszen azt is meg kell tanulniuk és elmondaniuk a látogatóknak: Ráckeve és a hajómalom múltját legalább megtanulják. Ez is nagyon fontos a mai időkben.

– *Mióta motorként benned a hajómalom megépítésének gondolata?*

– Mindig benne lógott nekem a levegőben. Nagypapám volt a régi Gyurcsik-malomban a nyitástól, 1961-től 4-5 évig a malomőr. Már amikor elszültem, mi otthon mindannyian sajnáltuk. Sokszor beszélgettünk idősebbekkel arról, hogy a régi, az elszülveid malmot kellene Szentendréről visszahozni, de amikor én először elmentem teljesen egyedül a skanzenbe, ahová a gondnok engedett be, akkor rájöttem, mikor meglátam, hogy ezt így ahogy van el kell felejtetni, maximum a hengerekéket lehet följavítani. Hiszen ami évekig a víz alatt volt, nem megfelelően tárolták, majd egy száraz helyen még inkább beszáradt, azt nem lehet renoválni. Amikor másodjára már többen elmentünk, Jóska bácsival és Terikével (dr. Kovács József László, dr. Paulovits Terézia), az akkori polgármesterrel (dr. Dávid László), Mikola Péter képviselővel, az Árpád Múzeum akkori történésszel, dr. Takács Andrásral és veled, akkor már, ahogyan te is emlékszel, az volt a téma a szentendrei szabadtéri múzeum szakembereivel, hogy a terrajzok alapján hogyan lehetne újjáépíteni, visszakerve a hengerekéket. Hazajöttünk és 2008-ban létrehoztuk az Alapítványt. A többi már ezerszer elmondtuk, leírtuk, leírtátok, nem ismétlem magam, de ez az egész egy folyamat része volt. Hiszen amikor Jóska bácsi és Terike megírták a könyvet, itt voltunk a könyvbemutatón, még senkinek eszébe sem jutott a malom megépítése, még nekem sem, én a te előszavadat is csak akkor olvastam el, amikor már állt a malom. Ehhez kellett az akkori testület felhívása dr. Dávid László polgármester

vezetésével, amikor felkérték a lakosságot, hogy találjunk ki valamit, amivel fellendíthetjük Ráckeve idegenforgalmát. Ehhez az ő támogatásuk, jóváhagyásuk is szükséges volt. A lényeg, hogy összeértek a szándékok, tervek, álmok, a tudás és a közös emlékezet. Aki ráckevei volt és lokálpatrióta, az óhajozott mindig is arra, hogy legyen a Dunán újra malom. Szeretném megemlíteni egy nem ráckevei segítőt, támogatókat, aki több évvezetés malomiparral kapcsolatos szakmai tudásával, a malommal kapcsolatos tárgyi adományaival, segítőkészségével járult hozzá a malom felépítéséhez: Wöller István, Pista bácsi 2009. év óta segített, támogatott bennünket. A mai napig figyelemmel kíséri a malom életét, és mondatom, hogy baráti kapcsolatban vagyunk vele.

– *Az is az erőssége ennek a malomnak, hogy egy óriási, talán soha nem látott összefogásra ösztönölte a város lakosságát, hiszen az akkori városvezetés több mint tízmillió forinttal támogatta az építést, az egylépcsős belezott 6-7 milliót, Szeredi Lászlóné Krisztina néni 3 millió forintot gyűjtött össze a lakosságtól, Gyervócsomajáéba 34 m³ fát küldött, és nagyon sok önkéntes mestermunka van benne. Valóban ez példaeértékű az ember elismerés, hanem az országban is. Már csak ezért is illeti azt az embert elismerés, aki ezt az egészet koordinálta, kézben tartotta és a mai napig ezt teszi.*

– Jól van, de most már ne rólam beszéljünk. Ha már itt az újság hasábjain megszólalhatok, szeretnék köszönetet mondani a kiintetésre javaslatot tevőknek és mindazoknak, akik ebben támogattak és a családomnak, mert ők aztán nem csak hogy elszüvtek, hogy sokat nem voltam otthon és évekig csak a malom, a malom volt a téma, hanem segítettek is, és még a mai napig is mellettem vannak. A Fiam, Gábor kezeli a honlapot, Zita, a lányom is rengeteget dolgozott a honlapon is, de a malom marketing részén, a népszerűsítés, szervezések terén is, a Felsőregem pedig a mai napig minden vasárnap velem együtt 2 órát dolgozik fel, hogy a heti bevétel rendszeresítse, a látogatói statisztikát vezesse.

– *Vannak kívánlati terveid, terveitek a malommal?*

– Csak az mint eddig, hogy jól működjön, fogadja az egyre több látogatót, tudjunk megújulni, mindig valami új ötlettel előállni, és hasznára legyünk a városunk fejlődésének, mert a malom a városért van, és hogy továbbra is ilyen harmonikusan dolgozhassunk együtt a város vezetésével, az iskolákkal, a múzeummal, művelődési központ rendezvényeiben továbbra is részt vehessünk.

– *Van még időd a munkán és a malmon kívül valamine? Rádiózol még?*

– Hát, elég sok a munkám, egyedi alkatrezések gyártásával foglalkozom. Nagyon ritkán rádiózom már, de a kert az nekem nagy szerelem. Nagy a kert, szőlő, veteményes, szeretek a kertben lenni.

– *Hogy pihiensz?*

– Fekve ☺. Viccen kívül... a kert kikapcsol.

– *Tervek, vágyak?*

– A Feleséggel nagyon szeretnénk unokát, remélem, megajándékozna vele a gyerekeink.

– *Na jó, nem kinezol tovább! Nagyon köszönöm, hogy legyűrted az agghajaidat és megszolgáltad velem és az olvasókkal az érveid, gondolataid, és szívből, szeretettel gratulálok a díszpolgári elismeréshez, legyen még sok erőd, energiád itt közöttünk dolgozni, és maradj továbbra is olyannak, amilyenek megismerünk és megszeretünk.*

– Hát, én már nem tudok és nem is akarok megváltozni! En köszönöm ezt a beszélgetést!

Fotók: Lukácsné Ürögi Veronika, Jáki Réka